

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Broj: 03-02-430/22-3413/2

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Podgorica, 19.12.2022. godine

MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNOG STARANJA

- n/r ministru, gospodinu Admiru Adroviću -

Poštovani gospodine Adroviću,

Povodom *Predloga strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori 2022-2027. godina, sa Akcionim planom implementacije za 2023. godinu*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Strategijom za unapređenje zaštite i zdravlja na radu 2022-2027. godinu sa Akcionim planom implementacije za 2023. godinu prepoznati su ključni problemi u oblasti zaštite i zdravlja na radu, a koje je neophodno uraditi da bi ovu oblast unaprijedili. Aktivnosti koje su definisane u okviru operativnih ciljeva, doprinjeće rješavanju ključnih problema, a to su: razuđenost zaštite i zdravlja na radu kroz resore koji dijelom u svojoj nadležnosti imaju ovu oblast, nepostojanje preciznih i pouzdanih podataka prijavljenih povreda na radu, nedovoljno usavršavanje i obuka nosioca zaštite i zdravlja na radu, posljedice Covida 19, kao i nedovoljna promocija u cilju podizanja svijesti.

Na tekst *Predloga strategije i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.*

Za implementaciju Akcionog plana za unapređenje zaštite i zdravlja na radu za 2023. godinu potrebna su sredstva u ukupnom iznosu od 75.000,00 €. Navedena sredstva se obezbjeđuju iz Međunarodne organizacije rada – MOR-a u iznos od 40.000,00 €, IPA fondova i EU donacija u iznosu od 23.000,00 € i budžeta Crne Gore u iznosu od 9.000,00 €.

Sredstva za realizaciju Akcionog plana predviđena su kod potrošačke jedinice Ministarstvo rada i socijalnog staranja, na Programu – Politika tržišta rada, Potprogramu – Radni odnosi, zaštita i zdravlje na radu i pristup tržištu rada, na Aktivnost – Izrada i primjena strateških dokumenta i propisa u oblasti politike tržišta rada u okviru izdatka 4199 – Ostalo u iznosu od 9.000,00 €.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija sa aspekta budžeta, nema primjedbi na dostavljeni *Predlog strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori 2022-2027. godinu, sa Akcionim planom implementacije za 2023. godinu*. Ističemo, da će iznos sredstava potreban za realizaciju predmetne Strategije u narednim godinama biti predmet razmatranja prilikom procesa izrade godišnjeg Zakona o budžetu.

Takođe, s obzirom da se radi o udruživanju finansijskih sredstava iz različitih izvora, ukazujemo da je implementaciju aktivnosti predviđenih ovom Strategijom i Akcionim planom potrebno uskladiti sa stepenom ostvarenja sredstava iz predviđenih izvora.

S poštovanjem,

MINISTAR

n/r Aleksandar Damjanović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo rada i socijalnog staranja

NAZIV PROPISA

Predlog Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu 2022-2027, sa Akcionim planom impementacije 2023

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ('status quo' opcija)?

- Strategijom za unapređenje zaštite i zdravlja na radu 2022-2027 sa Akcionim planom implementacije za 2023 prepoznati su ključni problemi u oblasti zaštite i zdravlja na radu, a koje je neophodno urediti da bi ovu oblast unaprijedili. Aktivnosti koji su definisani u okviru operativnih ciljeva, doprinjeće rješavanju ključnih problema, a ključni problemi su: razućenost zaštite i zdravlja na radu kroz resore koji dijelom u svojoj nadležnosti imaju ovu oblast, nepostojanje preciznih i pouzdanih podataka prijavljenih povreda na radu, nedovoljno usavršavanje i obuka nosioca zaštite i zdravlja na radu, posledice Covida 19, kao i nedovoljna promocija u cilju podizanja svijesti.
- Uzroci i posledice problema nabrojani su u nastavku:

- Efikasan institucionalni okvir predstavljao bi osnov za sprovođenje pravne tekovine EU koji je neophodan za razvoj i implementaciju zakonodavnog okvira Crne Gore i razvoja javne politike zaštite i zdravlja na radu.
- Dosadašnja praksa prijavljivanja povreda na radu je pokazala mnoge manjkavosti, kao što se prijavljivanje povreda na radu odvija popunjavanjem obrazaca u pisanoj formi na osnovu slobodno unešenog teksta što je u uslovima današnje napredne IT tehnologije neprihvatljivo, potom neprijavljivanje povreda na radu od strane poslodavaca, zakašnjelo prijavljivanje povreda na radu i do mjesec dana od dana kada se dogodila povreda na radu, pa čak i nepoznavanje poslodavaca o obavezi prijave povrede na radu. Ovo je jedan od najznačajnijih nedostataka kada je oblast zaštite i zdravlja u pitanju, a to je nepostojanje preciznih i tačnih podataka, koji bi bili evidentirani, prikupljeni i sabrani u jednu centralnu jedinstvenu elektronsku bazu, i u koju bi imali uvid organi državne uprave nadležni za prikupljanje statističkih podataka povreda na radu
- Mnogim licima za poslove zaštite i zdravlja na radu potrebna kontinuirana obuka, i stalno usavršavanje
- Oblast zaštite i zdravlja na radu mora se konstantno prilagođavati novim tehnološkim dostignućima, tako će i ova strategija obuhvatiti sve aktivnosti koje su prilagodljive dobu u kojem živimo. Prilagođavajući se novim dostignućima tehnologije, javljaju se novi izazovi zbog:

povećane nepravilnosti kada i gdje se posao obavlja, rizici u vezi sa novim sredstvima za rad, radnih mjesta i radne sredine

- Rješavanjem svih navedenih ključnih problema obezbjeđuje se sigurno i zdravo radno mjesto za sve zaposlene u Crnoj Gori.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postizu predloženi propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

- Ciljevi koji se postizu Strategijom za unapređenje zaštite i zdravlja na radu sa Akcionim planom implementacije za 2023 su.

- ✓ Unapređenje institucionalnog okvira, kao osnov za nastavak daljeg kreiranja politika iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.
- ✓ Obezbeđivanje pouzdanih podataka neophodnih za sektorsko djelovanje, kao osnov za dalje ciljano preventivno djelovanje
- ✓ Jačanje uloge nosilaca zaštite i zdravlja na radu, koji predstavljaju osnov za sprovođenje propisa, odnosno implementaciju
- ✓ Uticaj Covida na radni vijek, koji predstavlja okvirnu obavezu procjene rizika i preventivnih mjera od strane poslodavca za adresiranje zdravstvenih rizika zaposlenih u slučaju zdravstvene krize
- ✓ Promotivne aktivnosti kao skup mjera kako bi se spriječila negativne posledice rada u radnoj sredini, odnosno radnoj okolini u cilju podizavanja svijesti glavnih aktera u procesu rada

- Kroz Predlog teksta Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na rad, prepoznata je usklađenost s aprioritetnim strateškim dokumentima Crne Gore, a to su:

- ✓ Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. godine
- ✓ Srednjoročni program rada Vlade Crne Gore
- ✓ Program ekonomskih reformi za Crnu Goru 2021-2023
- ✓ Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji
- ✓ Nacionalni plan za implementaciju Stokholmske konvencije 2019. – 2023
- ✓ Nacionalna strategija upravljanjem hemikalijama 2019. – 2022. sa Akcionim planom 2019-2022
- ✓ Strategija informisanja javnosti o procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2019-2022
- ✓ Strategija za smanjenje rizika od katastrofa 2018-2023
- ✓ Strategija razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori 2018-2022
- ✓ Strategija digitalne transformacije Crne Gore 2022-2026 sa Akcionim planom za 2022-2023. godinu

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Put ka oporavku i aktiviranju produktivnosti mora da uključuje obnovljenu posvećenost održavanju zaštite i zdravlja na radu u prvom planu i poboljšanju sinergije između zaštite i zdravlja na radu i javnih

politika. Oblasť zaštity i zdravlja na radu nije moguće analizirati u „statusu quo“ jer je oblasť koja se kontinuirano mora prilagođavati i unapređivati

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Donošenja Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu sa Akcionim planom implementacije za 2023. uticaće na poslodavace i zaposlene u cilju obezbjeđivanja sigurnog i zdravog radnog mjesta za sve zaposlene u Crnoj Gori kroz

- Unapređenje institucionalnog okvira odnosno jačanje kadrovskih kapaciteta
- Unapređenje jačanja uloge nosioca zaštite i zdravlja na radu
- Jačanje uloge socijalnog savjeta
- Infomisanje javnosti po pitanjima zaštite i zdravlja na radu uvođenja zaštite i zdravlja na radu u obrazovni program CG
- Uvođenje elektronskog prijavljivanja povreda na radu
- Izmjena podzakonskih akata i izrade priručnika koji se tiču polaganja stručnih ispita za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu
- Organizovanje obuka za polaganje stručnog ispita
- Aktivnosti koji proizilaze iz promotivnog okvira

- Iz realizacije Akcionog plana Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu ne proizilaze dodatni troškovi za građanje i privredu, već će ista doprinijeti unapređenju radnog mjesta.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Za implementaciju Akcionog plana za unapređenje zaštite i zdravlja na radu za 2023. za sve aktivnosti definisani su izvori finansiranja na bazi nacionalnog budžeta, IPA fondova, MOR-a i ostalo. Precizno je definisan finansijski iznos za svaku predviđenu aktivnost koja je zastupljena u

strateškom dokumentu za planiranu godinu, kao i predstavljeni su izvori finansiranja iz kojih će biti obezbijeđena finansijska sredstva,

- U nastavku prikaz ukupnih finansijskih sredstava koja će biti iskorišćena za period važenja Akcionog plana za jednu godinu, odnosno za planiranu 2023 iz budžeta CG, bez prikaza ostalih aktivnosti koje se finansiraju iz drugih izvora.

Akcioni plan (opis aktivnosti)	Tip aktivnosti	Organizator	Period realizacije	Period realizacije	Planirani iznos (EUR)
5.1: Odrediti 28. april kao dan zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori	Donešena Odluka	MRSS	I KVARTAL 2023	I KVARTAL 2023	0 EURA
5.2: Pripremiti plan aktivnosti uključivanja javnosti	Plan aktivnosti	MRSS	I KVARTAL 2023	I KVARTAL 2023	0 EURA
5.3 Obilježavanje Svjetskog dana zaštite i zdravlja na radu	Informisanje javnosti putem medija, zvaničnog sajta o društvenih mreža	MRSS	I KVARTAL 2023	II KVARTAL 2023	0 EURA
5.3.1 Organizovanje okruglog stola	Broj prisutnih	MRSS, UIP, MOR	I KVARTAL 2023	II KVARTAL 2023	3.000 EURA
5.6 Konkurs za najbolju fotografiju na temu zaštite i zdravlja na radu – osnovne škole	Broj dobijenih fotografija	MRSS, MINISTARSTVO PROSVJETE	IV KVARTAL 2023	IV KVARTAL 2023	1.000 EURA
1.2.2. Presentacija analize na tripartitnom okruglom stolu učiniti ga javnim objavljujući ga na zvaničnoj stranici MRSS-a	Održan okrugli sto sa evidentiranim brojem učesnika	MRSS, UIP, SOCIJALNI PARTENRI	III KVARTAL 2022	II KVARTAL 2023	500 EURA

Za realizaciju Akcionog plana za 2023, planiran je izdatak iz budžeta u iznosu od 9,000 eura.

- Imajući u vidu da je izrada Akcionog plana za svaku godinu pojedinačno, obezbjeđivanje finansijskih sredstava je jednokratno, odnosno za tekuću godinu, i biće planirano kroz potrošačku jedinicu za svaku narednu godinu u okviru budžeta CG.
- Za realizaciju aktivnosti iz Akcionog plana za unapređenje zaštite i zdravlja na radu za 2023. godinu, ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Akcioni plan i njen indikativni budžet planiran je prije nove finansijske godine, i uzete su u obzir u okviru procesa pripreme godišnjeg budžeta
- Akcionim planom su planirane određene izmjene podzakonskih akata koje se odnose na polaganje stručnih ispita, i za izradu istih ne proizilaze finansijske obaveze na teret budžeta CG.
- Prema procenama Svetske zdravstvene organizacije svake godine se dogodi oko 268 miliona nesreća na radnom mestu koje nemaju smrtni ishod, a povređeni zaposleni odsustvuju sa posla najmanje tri dana, kao i 160 miliona novih slučajeva profesionalnih oboljenja. Procenjeno je da

povrede na radu i profesionalna oboljenja dovode do gubitka od oko 4% BDP kroz nadoknadu štete i odsustvo sa posla. Smanjenjem broja povreda na radu, došlo bi do smanjenja iznosa novčanih sredstava koja se odvajaju za nadoknadu štete povodom tjelesnog oštećenja i odsustva sa posla na nivou Crne Gore

- Imajući u vidu da se dokument po prvi put dostavlja, ne postoje sugestije od strane Ministarstva finansija.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertna podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

- Prilikom donošenja Akcionog plana za unapređenje zaštite i zdravlja na radu za 2023 godinu nije korišćena eksterna ekspertna podrška

- Na pripremi aktivnosti u okviru Akcionog plana za unapređenje zaštite i zdravlja na radu za 2023 godinu radile su predstavnice Ministarstva rada i socijalnog staranja na osnovu predloga Operativnih ciljeva na kojima je radila radna grupa za izradu Strategije. Pored predstavnika Ministarstva rada i socijalnog staranja radnu grupu za izradu Strategije čine i predstavnici Ministarstva zdravlja, Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Uprave za inspeksijske poslove, Unije poslodavaca Crne Gore, Saveza sindikata Crne Gore, Unije slobodnih sindikata Crne Gore, Fonda za zdravstveno osiguranje, Uprave za ugljovodonike, Međunarodne organizacije rada, Instituta za javno zdravlje, Instituta za razvoj i istraživanje u oblasti zaštite na radu, Asocijacije za demokratski prosperitet ZID i Udruženja zaštite na radu.

- Javni poziv za konsultacije raspisan je 12. novembra 2021. godine. Postupak konsultacija je trajao 15 dana od dana objavljivanja javnog poziva na internet stranici Ministarstva ekonomskog razvoja i portalu e-uprave. Komentare i sugestije u cilju pripreme Nacrta Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu 2022-2027. sa Akcionim planom implementacije 2022. godine, tokom javnih konsultacija je dostavilo Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore. Sugestije između ostalog uključuju:

- Potrebu za prepoznavanjem glavnog izazova i rizike zaštite i zdravlja na radu za zaposlene osobe sa invaliditetom (OSI), kao i mjere za stvaranje adekvatnijih uslova na radnom mjestu i u procesu rada OSI;
- Potrebu za definisanjem ciljeva, mjera i aktivnosti koje će dovesti do upoznavanja i osnaživanja osoba s invaliditetom za aktivno zalaganje za adekvatne uslove rada;
- Mogućnost propisivanja obavezne podrške države organizacijama osoba sa invaliditetom koje se pojavljuju u ulozi poslodavaca u cilju obezbjeđivanja pristupnog i bezbjednog radnog mjesta i uslova rada.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Ne postoje prepreke za implementaciju propisa, osim neusvajanja Akcionog plana za unapređenje zaštite i zdravlja na radu 2023. godinu, do kraja tekuće godine;

- Članom 4 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu propisano je da se odredbe ovog zakona primjenjuju na zaposlene koji rade na teritoriji Crne Gore kod pravnih lica i preduzetnika u svim djelatnostima, državnim organima, organima državne uprave odnosno jedinicama lokalne samouprave, zaposlene koji su upućeni na rad u inostranstvo, ako su propisima zemlje prijema predviđene nepovoljnije mjere zaštite i zdravlja na radu od onih koje su predviđene ovim zakonom, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno
- Indikator strateškog cilja dat u nastavku:

Indikator uticaja	Početna vrijednost 2021	Ciljana vrijednost 2025	Ciljana vrijednost 2027
Indikator uticaja 1: Smanjenje broja povreda na radu	811	Smanjenje broja povreda na radu za 5%	Smanjenje broja povreda na radu za 15%

- Za sprovođenje monitoringa i evaluacije biće zaduženo Ministarstvo rada i socijalnog staranja-Direktorat za rad

Datum i mjesto

Podgorica, 12 decembar 2022 godine

